

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

SÁM 241

**LÁIDEHUS SÁMI
BÁIKENAMMADUTKAMII**

10 oahppočuoggá

1. OAHPPPOVTTADAGA NAMMA

Sámegillii: Láidehus sámi báikenammadutkamii
Norsk: Innføring i samisk navnegransking
English: Introduction to Sámi place name studies

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

OAHPPPOVTTADAGA KODA: SÁM 241

VIIDODAT: 10 oahppočuoggá

OAHPU LÁGIDEAPMI: Ohppui gullet logaldallamat, seminárat, hárbjehusat ja studeantaid barggut. Oahpahuš sáhtá lágideapmi sihke luohkkálatnja- ja neahttaoahpahuš.

3. OAHPPPOVTTADAGA GULLEVAŠVUOHTA

Gursa gullá Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelorprográmma giellasuorggi doarjjafágaide.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Studeanta lea čađahan dahje čađaheame Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelorprográmma vuodđooahpuid ja giellafágalaš fágaoahpuid (gč. prográmmaplána) dahje sus leat vástideaddji alit dási oahput.

Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda bachelorprográmma oppalaš sisabeassangáibádusat leat čilgejuvvon oahppoprográmmaplánas.

5. OAHPAHUSGIELLA

Davvisámegiella lea váldooahpahušgiellan. Eará sámegielat ja suoma-, ruoŋa-, dáro- ja eangalsgiella sáhttet adnojuvvot omd. guosselogaallamiin.

6. SISDOALLU

Gurssas guorahallojuvvojit čuovvovaš nammafágalaš vuodđodieđut erenoamážit gielladieđalaš geahčanguovllus:

- sámi báikenammafága historjá ja dálá dilli;
- sámi báikenammafága sajádat sihke Davviriikkaid nammadutkanárbevierus ja eamiálbmogiid fágaárbevierus;
- báikenammadutkama gielladieđalaš vuodđometodihka;
- nammafágalaš metodihka ja ráhkaduslaš analysa heiveheapmi erenoamážit sámi báikenammadutkamii;
- sámi guovlluid guovtte- ja mánggagielat nammaráju lonenvuogit ja kontáktaonomastihka vuodđoprinsihpat;
- nammagáhtten ja sámi báikenamaid standardiseren.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu maŋŋá studeanta lea olahán dáid oahppanjoksosiid:

Máhttu ja diehtu:

Studeanta

- dovdá sámi báikenammafága historjjá sámi ja eamiálbmot fágaárbevierus ja maiddá Davviriikkaid nammafágalaš dutkanárbevierus
- dovdá báikenammadutkama gielladieđalaš metodihka váldolinnjaid
- dovdá oppalaš nammafágalaš metodihka oktavuodaid sámi báikenammafágii

- dovdá sámi báikenammafága guovddáš terminologijja
- dovdá namaid lonema prinsihpaid earenoamážit sámi báikenammaráju perspektiivvas
- dovdá sámi nammagáhttema prinsihpaid.

Gálggat:

Studeanta

- máhtá atnit ávkin fágaárbevieru ja giella- ja nammafágalaš gálduid
- máhtá heivehit ja ovttahttit giellafágalaš máhtu nammafágalaš máhttui ávkin
- máhtá heivehit nammafágalaš metodihka sámi báikenamaid dutkamii
- máhtá atnit fágagiela ja sámegeiel nammafágalaš terminologijja.

Oppalaš gelbbolašvuohta:

Studeanta

- lea háhkan ipmárdusa sámi báikenammafága dutkanhistorjjás ja dan sajádagas eamiálbmot- ja Davviriikkaid nammafágii
- lea háhkan ipmárdusa sámi báikenammafága gielladieđalaš metodologijjas ja onomastihka fágagielas
- máhtá hábmet ja čađahit iežas bargguid nammafágalaš metodihka gáibádusaid mielde
- máhtá atnit sihke čálalaš ja njálmmálaš gálduid iežas dutkanbargguin.

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Logaldallamat, hárhjehusat, studeanttaid čálalaš barggut ja seminárat.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Studeanta čállá guokte unnimustá 4-siidosaš čálalaš barggu lohkanmeari, logaldallamiid ja/dahje jearahallanmateriála vuođul. Barggut ovdanbuktojit bargoseminárain, ja studeanta galgá maiddái fágalaččat kommenteret unnimustá ovtta mielstudeantta barggu.

Barggut árvvoštallojuvvojit dohkálažžan/ ii dohkálažžan. Dat galget leat dohkkehuvvon ovdal go studeanta beassá eksámenei.

10. EKSÁMEN

2-vahkosaš čálalaš ruovttubargu báikenammametodihkkii guoskevaš fáttás. Čállosa guhkkodat lea 10–13 siiddu. Árvvoštallan: Árvosátni A–F.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/GURSSA?

Privatistan ii leat vejolaš váldit dán gurssa.

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhit Sámi Allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádkii ja dasa, makkár vejolašvuođat ja/dahje geatnegasvuođat studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja/dahje studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpas. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuođul.

13. LOHKANMEARRI

Ainiala, Terhi – Saarelma, Minna – Sjöblom, Paula 2008: *Nimistöntutkimuksen perusteet*. Tietolipas 221. SKS, Helsinki. 12–42. **dahje**

Ainiala, Terhi – Saarelma, Minna – Sjöblom, Paula 2008: *Names in Focus. An Introduction to Finnish Onomastics*. Studia Fennica. Linguistica 17. SKS, Helsinki. 13–37.

Frette, Thor 1984: On some "apparently Norwegian" place names in Finnmark, Norway. – Bernt Brendemoen & Even Hovdhaugen & Ole Henrik Magga (eds.): *Riepmočála. Essays in honour of Knut Bergsland*. 66–79.

Frette, Thor 1986: Noen synspunkter på -anger (-angen). – *Årsmelding*. Institutt for namnegransking (Norsk stadnamarkiv), Oslo. 83–88.

Helander, Kaisa Rautio 2007: Sámi báikenamaid dáruiduhttin uniovdnaáigge ja dárogiela namaid lonenvuogit. – *Suomalais-ugrilaisen Seuran Toimituksia* 253. 137–159. Liñkkas: http://www.sgr.fi/sust/sust253/sust253_rautiohelander.pdf

Helander, Kaisa Rautio 2007: Sámi báikenamat 1700-logu eanamihtideamis – árbevieruid ja riekteipmárdusa dutkanfáddán. – *Sámi dieđalaš áigečála* 1–2, 2007: 138–160.

Helander, Kaisa Rautio 2008: *Namat dan nammii. Sámi báikenamaid dáruiduhttin Várjjaga guovllus Norgga uniovdnaáiggi loahpas*. Dieđut 1/2008. Sámi allaskuvla, Guovdageaidnu. 29–54, 79–126.

Helander, Kaisa Rautio 2015: Samiske stedsnavn i Norge. – Gulbrand Alhaug & Aud-Kirsti Pedersen (red.): *Namn i det fleirspråklege Noreg*. Novus forlag. 45–83.

Helander, Kaisa Rautio 2016: *Láidehus sámi báikenammadutkamii*. Oahppomateriála. Sámi allaskuvla, Guovdageaidnu. (sullii 40–50 s.)

Sammallahti, Pekka 1994: Sátnegoallostearpmi ja čállinvuohki. – Vesa Guttorm (doaimm.): *Tearbmasymposia raporta*. Dieđut 3, 1994. Sámi Instituhtta, Guovdageaidnu. 35–42. Liñkkas: <http://www.nb.no/nbsok/nb/ac3087f9a76b505c8f8adc7f6f823c6c.nbdigital?lang=no#47>

Valtonen, Taarna 2003: *Ohcejoga Dálvadasa duottarguovllu báikenamat. Sáme giela báikenammavuogádaga semiotihkalaš guorahallan*. Pro gradu -dutkanmuš. Oulu. (válljejuvvon oasisit)

Valtonen, Taarna 2005: Mot eana nuppástuvvá giellan? – Kognitiiva lahkonaanvuohki báikenammadutkanmušas. – *Sámi dieđalaš áigečála* 1/2005: 57–69.

Valtonen, Taarna 2014: *Mielen laaksot. Neljän saamen kielen paikannimien rakenne, sanasto ja rinnakkaisnimet vähemmistö–enemmistö -suhteiden kuvastajina*. Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia 271, Helsinki/ Giellagas-instituutin julkaisusarja 15, Oulu. (válljejuvvon oasisit)

Zilliacus, Kurt 2002: *Forska i namn*. Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland nr. 640. Helsingfors. 39–46, 142–152.